

سنجش کیفیت و ظرفیت گردشگری شهری بر اساس الگوی رفتاری گردشگران، نمونه موردی: شهر مرودشت

اعظم زارع^۱ احمد خادم الحسینی^۲ فروغ قاسمی^۳ مجتبی حاتمی^۴

چکیده

شهرها دارای جاذبه های گردشگری فراوان می باشند و همواره گردشگران زیادی را به سوی خود جذب می نمایند. لذا توسعه گردشگری شهری پایدار و مدیریت خردمندانه آن نیازمند برنامه ریزی می باشد. در این مطالعه هدف سنجش و ارتقا ظرفیت پذیرش گردشگری شهر مرودشت در راستای توسعه پایدار گردشگری بوده است. این تحقیق از نوع توسعه ای و روش آن کمی، تحلیلی، پیمایشی می باشد. در این تحقیق شهر مرودشت به دلیل وجود جاذبه های گردشگری و اهمیت وافر آن در سطح ملی و منطقه ای انتخاب گردیده است. قلمرو زمانی تحقیق فروردین ۱۳۸۹ تا شهریور ۱۳۸۹ بوده است. نتیجه این تحقیق نشان می دهد که ظرفیت پذیرش و کیفیت گردشگری این شهر از دید گردشگران بیش از ظرفیت پذیرش بالفعل این شهر می باشد هر چند که تسهیلات و زیرساخت های گردشگری این مقصد هنوز در مرحله توسعه قرار دارد. این مقصد در مرحله ای قرار گرفته است که به تدریج آثار مخرب محیطی و اجتماعی - اقتصادی آن از سوی گردشگران درک می شود. نتایج متعددی از این پژوهش حاصل شده که در متن به آن اشاره می شود.

واژه های کلیدی: ظرفیت پذیرش، گردشگری شهری، جاذبه های گردشگری، سنجش کیفیت گردشگری

مقدمه

گردشگری در معنای جدید آن که به تدریج از نیمه ی دوم قرن نوزدهم مطرح شده، تجارت پرسود و منفعتی محسوب می شود که از جابجایی ها و مسافرت انسان ها در داخل و خارج مرزهای جغرافیایی و سیاسی در زمان صلح پدید می آید (آپوستولوپولوس، ۱۳۸۴، ۵). صنعت گردشگری آمیزه ای از فعالیت های مختلف است که به صورت زنجیره ای در جهت خدمت رسانی به گردشگران انجام می گیرد بنابراین گردشگری شامل تمامی پدیده ها و روابط حاصل از تعامل گردشگران، عرضه کنندگان و فروشندگان محصولات جهانگردی، دولت ها و جوامع، میزبان در فرآیند جذب و پذیرایی از گردشگران می باشد (Mcintosh, 1995:9).

امروزه فعالیتهای گردشگری به عنوان بخش چهارم فعالیتهای انسان پس از کشاورزی، صنعت و خدمات محسوب می گردد و کارشناسان پیش بینی می کنند در سال ۲۰۲۰ میلادی به عنوان سود آور ترین صنعت جهان در آید، به طوری که از آن به عنوان صادرات نامرئی که مرکز اقتصادی آن شهرها هستند نام می برند (موحد، ۱۳۸۱: ۳). امروزه شهرها یکی از پربیننده ترین مقاصد گردشگری جهان به شمار می آیند که هر ساله پذیرای میلیون ها نفر گردشگرند. جهانگردی شهری اکنون به فعالیتی مهم بدل

۱- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد؛ azamzare89@yahoo.com

۲- استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد، گروه جغرافیا، نجف آباد، ایران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور رضوان شهر

۴- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد؛ m_hatami_1363@yahoo.com